

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Насоки за потребители и разработчици

настоящите насоки за изготвени от консорциума OSOR:

Автор:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Отказ от поемане на отговорност

Мненията, изложени в настоящия документ, принадлежат изцяло на техните автори и не могат, при никакви обстоятелства, да бъдат тълкувани като изразяващи официална позиция на Европейската комисия.

Европейската комисия не гарантира точността на информацията, включена в това проучване, нито поема отговорност за нейното използване. Позоваването в този документ на конкретни продукти, спецификации, процеси или услуги чрез търговско название, търговска марка, производител или по друг начин не изразява задължително, нито пък предполага, че Европейската комисия ги одобрява, препоръчва или предпочита.

Авторите са предприели всички мерки, за да гарантират, че са получили, когато е необходимо, разрешение да използват откъси от ръкописи, както и илюстрации, карти и графики, върху които вече са учредени права на интелектуална собственост от титуляр(титulary) на такива права или от негов или техен законен представител.

Авторско право:

Настоящият доклад е защитен от авторското право, © 2007 & 2009 Европейска общност

Възпроизвеждането е разрешено, освен с търговска цел, при условие, че източникът е посочен.

Съдържание

1. КАКВА Е ЦЕЛТА НА НАСТОЯЩИТЕ НАСОКИ?	1
2. ЗА КОГО СА ПРЕДНАЗНАЧЕНИ НАСТОЯЩИТЕ НАСОКИ?	3
3. ИЗПОЛЗВАНЕ НА СОФТУЕР, ЛИЦЕНЗИРАН ПРИ УСЛОВИЯТА НА EUPL	4
3.1. РАЗБИРАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА ЛИЦЕНЗИРАНЕ	4
3.2. РАЗБИРАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА F/OSS	4
3.3. ИЗПОЛЗВАНЕ НА КОД, ЛИЦЕНЗИРАН ПРИ УСЛОВИЯТА НА EUPL: ВАШИТЕ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ	6
3.3.1. <i>Вашиите права са определени в член 2 на EUPL:</i>	6
3.3.2. <i>Вашиите задължения са определени в член 5 и член 6 на EUPL:</i>	7
3.4. КАКВО МОЖЕТЕ ДА ОЧАКВАТЕ ОТ СОФТУЕР, ЛИЦЕНЗИРАН ПРИ УСЛОВИЯТА НА EUPL?	11
3.5. ГАРАНЦИИ, ОТГОВОРНОСТ, ПРИЛОЖИМО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	12
3.6. ПОСЛЕДВАЩО РАЗВИТИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ С ДРУГ СОФТУЕР	13
3.7. ВЪЗМОЖНИ ЛИ СА ПРОМЕНИ В EUPL?	13
4. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ВАШИЯ СОБСТВЕН СОФТУЕР ПРИ УСЛОВИЯТА НА EUPL	14
4.1. ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ	14
4.2. ПРОВЕРЕТЕ ПРАВОТО НА СОБСТВЕНОСТ И ПИС ВЪРХУ ВАШИЯ СОФТУЕР	14
4.3. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА F/OSS (СЪЗДАВАНЕ НА ОБЩНОСТИ)	15
4.4. ЗАЩО Е ВАЖЕН ЛИЦЕНЗЪТ?	15
4.5. РЕШЕНИЕТО ЗА ПУБЛИКУВАНЕ НА СОФТУЕР ПРИ УСЛОВИЯТА НА ЛИЦЕНЗ ЗА F/OSS	16
4.6. РЕШЕНИЕТО ЗА ИЗБОР НА EUPL КАТО ЛИЦЕНЗ	16
4.7. ТРЯБВА ДА СЕ ПОЗОВАВАТЕ НА ЛИЦЕНЗА В ИЗХОДНИЯ КОД	16
4.8. НАЙ-ДОБРИ ПРАКТИКИ ПРИ „СКЛЮЧВАНЕ“ НА ДОГОВОР ПРИ УСЛОВИЯТА НА EUPL	18
4.9. НЕ Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ РЕГИСТРИРА СЪГЛАСИЕТО ЗА ОДОБРЕНИЕ НА ЛИЦЕНЗОПОЛУЧАТЕЛЯ	18
4.10. ХРАНИЛИЩЕ, В КОЕТО СЛЕДВА ДА СЕ ПРЕДОСТАВИ ИЗХОДНИЯТ КОД	19
4.11. КАК И КЪДЕ ДА СЪОБЩИТЕ ВАШЕТО РЕШЕНИЕ?	19
5. РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ИНТЕГРИРАНЕ НА СОФТУЕР С ЛИЦЕНЗА EUPL	20
5.1. ПРИНЦИПИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА F/OSS	20
5.2. КАК EUPL ВИ ПОЗВОЛЯВА ДА ИНТЕГРИРАТЕ И КОМБИНИРАТЕ СОФТУЕР	20
5.3. ЗАЩО ИНТЕГРАЦИЯТА Е ПОЛЕЗНА — ЗАЩО ЛИЦЕНЗИТЕ МОГАТ ДА ОГРАНИЧАВАТ ИНТЕГРАЦИЯТА	21
5.4. СПЕЦИФИЧНИ ПРОБЛЕМИ ПРИ EUPL	21
5.5. СЪВМЕСТИМОСТ С ДРУГИ ЛИЦЕНЗИ	21
5.6. КОМБИНИРАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ, ЛИЦЕНЗИРАНИ ПРИ УСЛОВИЯТА НА РАЗЛИЧНИ ЛИЦЕНЗИ	22
5.7. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА КЛАУЗАТА ЗА СЪВМЕСТИМОСТ НА EUPL ВЪРХУ ЛИЦЕНЗИОННИТЕ УСЛОВИЯ НА ДРУГО ПРОИЗВЕДЕНИЕ	24
6. НОВИ ВЕРСИИ НА EUPL	25
7. ЗАКЛЮЧЕНИЯ	26

Независимо от това, когато някой разработва софтуер, той създава собственост. Ако разработчикът е служител или длъжностно лице в определена публична администрация, има вероятност тази администрация да стане собственик на създадения софтуер. Ако разработчикът е подизпълнител по отношение на публичната администрация, има вероятност договорът за предоставяне на услуги да включва пълно право на собственост на тази администрация върху авторското право, както и упражняване на всички права, свързани с него (това трябва да се установи чрез проверка на всеки конкретен договор за услуги между администрацията и нейния доставчик на софтуер). Компютърният софтуер е защитен от закона за авторското право. Този закон предоставя на притежателя на едно произведение определени права върху него и определя като незаконни употребата или адаптирането на същото произведение от други лица без специално разрешение или „лиценз“, както това би било възможно, ако то представляваше тяхна собственост.

Ето защо, за да улесни споделянето, повторната употреба и подобряването на софтуерните продукти, Европейската комисия създаде EUPЛ с цел да защити интереса както на авторите (като запазва тяхното авторско право и като се избягва възможността тяхното произведение да бъде присвоено от трети страни), така и на потребителите (като им предоставя всички права, съдържащи се в лицензите F/OSS: употреба, модификация и повторно разпространение).

EUPЛ е създаден в резултат на уникален процес. Някоя публична администрация от мащаба на Европейската комисия не е публикувала досега лиценз за F/OSS, нито е решавала да използва лиценз за F/OSS по систематичен начин. Този лиценз е резултат от тригодишно проучване и анализ на няколко съществуващи лицензи за F/OSS, които показаха, че все още съществуват потребности, които не са удовлетворени от съществуващите лицензи. Бяха направени три

правни консултации. Европейската комисия организира публичен форум и международна конференция на юристите. Накрая EUPЛ v.1.0 бе одобрен от Европейската комисия през януари 2007 г. (на английски, френски и немски език). Това решение на Европейската комисия, второ решение през януари 2008 г. (одобряващо EUPЛ v.1.0 на 19 други езика) и трето решение през януари 2009 г., въвеждащо някои разяснения към текста на лиценза на всички езикови версии (EUPЛ v.1.1) са обвързани със следната мотивация:

- EUPЛ трябваше да има правно действие на всички официални езици на Европейския съюз и да спазва принципа за езиковото разнообразие, признат от Хартата на основните права на Европейския съюз;
- EUPЛ трябваше да отразява специфичността и разнообразието на законите на държавите-членки и на Общностното право (терминологията на авторското право, информацията, гаранцията, отговорността, приложимото законодателство и юрисдикцията);
- EUPЛ трябваше да гарантира съвместимостта надолу по веригата с най-важните други лицензи.

EUPЛ представлява „правен инструмент“, който вече се използва от Европейската комисия за разпространяване на софтуер, и който може да бъде използван също от много други доставчици на софтуер, включително и от публичните администрации в държавите-членки на Европейския съюз.

Целта на настоящите насоки е да ви предоставят — в зависимост от вашата функция — разяснения и конкретни отговори на въпросите, които е възможно да възникнат, когато използвате EUPЛ, за да разпространявате софтуер, или за да работите със софтуер, върху който сте получили авторски права в рамките на този лиценз.

3. Използване на софтуер, лицензиран при условията на EUPL

3.1. Разбиране на принципите за лицензиране

Когато някой разработва софтуер, възникващата интелектуална собственост е защитена от закона за авторското право, както литературните или художествените произведения.

Законът за авторското право предоставя на притежателя на произведението определени права върху него и поставя законови ограничения върху начина на употреба на произведението от страна на останалите. Авторското право е възникнало като защита на писмени произведения и може да бъде полезно да се знае, че компютърният софтуер и свързаните с него материали в съответствие със закона за авторското право се считат за вид литературни произведения.

Притежаването на авторски права върху определено произведение, независимо дали книга или софтуер, означава, че притежателят, обикновено оригиналните автори или техният работодател, решават кой може да го копира, адаптира и

разпространява. По подразбиране единствено притежателят има право на това. Всеки, който копира, изменя или разпространява произведения на друго лице без разрешение, може да бъде обект на правен иск.

Разрешение за копиране, изменение или разпространение на произведение може да бъде предоставено от притежателя чрез лиценз като EUPL.

Подобен лиценз (какъвто е EUPL) ще се счита за договор между *Лицензодател* (авторът на софтуера) и *Лицензополучател* (вие, потребителят на софтуера, който може да го използва след това в съответствие с условията на лиценза). Ако не сте съгласни с условията на лиценза, обикновено не получавате право да използвате, копирате или разпространявате софтуера. Ако направите това без да сте се съгласили с условията на лиценза, вие нарушавате закона за авторското право.

3.2 Разбиране на принципите на F/OSS

EUPL v1.1 представлява лиценз за свободен/Libre софтуер или софтуер с отворен код (F/OSS). Той бе одобрен през март 2009 г. като лиценз за софтуер с отворен код от OSI — Инициатива за отворен код — тъй като отговаря на условията от Определението за отворен код (OSD). Лицензът отговаря също на условията,

посочени от Фондацията за свободен софтуер (FSF), които могат заедно да бъдат обобщени като гарантиращи четири основни свободи на лицензополучателя:

- Свобода да се използва или употребява за всякаква цел и от всякакъв брой потребители;
- Свобода за получаване на изходен код (с цел да се проучи как функционира софтуерът);
- Свобода за споделяне и разпространение на копия на софтуера;
- Свобода да се модифицира, адаптира и подобрява софтуерът в съответствие с конкретните нужди и да се споделят тези модификации.

не трябва да зависят от това дали програмата представлява част от разпространението на определен софтуер. Ако програмата бъде отделена от разпространението на софтуера и се използва или разпространява съгласно условията на нейния лиценз, всички страни, на които е предоставена програмата, следва да разполагат с права, идентични с предоставените при разпространението на оригиналния софтуер.“

Лицензът не трябва да ограничава друг софтуер

„Лицензът не трябва да поставя ограничения върху друг софтуер, който се разпространява заедно с лицензирания софтуер. Например с лиценза не трябва да

изисква всички останали програми, разпространявани на същия носител, да представляват софтуер с отворен код.“

Лицензът трябва да бъде неутрален по отношение на технологията

„Никое условие на лиценза няма право да бъде основано на отделна технология или начин на взаимодействие.“

Понастоящем интернет не е единственият канал за разпространение на софтуер (съществуват и други като CD-Rom, FTP и т. н.) Възможно е да бъдат създадени и други канали в бъдеще (които предстои да бъдат изобретени) и лицензът няма право да изключва (или да бъде свързан с) определена технология.

3.3 Използване на код, лицензиран при условията на EURL: вашите права и задължения

3.3.1 Вашите права са определени в член 2 на EURL:

„Получавайки“ „произведение“ (софтуер и/или документация) при условията на лиценза EURL, вие ще получите редица постоянни и неизключителни права, признати в целия свят, за които не се заплащат такси.

„**Признати в целия свят**“ означава, че вашите права не са ограничени по отношение на пространството: вие можете да използвате лицензираното произведение в Европа или извън Европа или чрез международна мрежа за комуникация.

„**Постоянни**“ означава, че вашите права не са ограничени във времето. Ако продължавате да спазвате лицензионните условия, правата са ви предоставени завинаги, а лицензодателят няма да оттегли лиценза.

„**за които не се заплащат такси**“ означава, че получавате самия лиценз безплатно. Може да има незадължителни такси, свързани с допълнителни услуги като оказване на помощ (специална поддръжка).

Най-общо, с лиценз за F/OSS, и по-специално с EURL, като лицензополучател вие имате възможност:

- Да получите изходния код от хранилище със свободен достъп. Не е задължително това да бъде „хранилище в мрежата“ (тъй като лицензът е неутрален по отношение на технологията), въпреки това публикуването на кода в интернет представлява една от най-добрите практики в момента.
- Да използвате произведението (а именно софтуера) при всякакви обстоятелства и за всякаква употреба. Това означава, например, че се допуска употреба за частни и обществени цели, както и за нестопански или стопански цели.
- Да възпроизвеждате произведението. Това означава да правите негови копия.
- Да модифицирате оригиналното произведение и да правите производни произведения от него. Това означава, че имате право да адаптирате кода за своите конкретни нужди, да включвате софтуера в по-мощни решения или обратното, да извличате от кода единствено онези части, които могат да ви бъдат полезни.

по-специално всички препратки към него. Затова не премахвайте обозначенията за авторски права, ако съществуват такива в изходния код, използван за развитие на вашето производно произведение.

Ако вие самите направите подобрения, посочете това ясно в началото и в края, отбележете датата на извършване на модификацията и своето собствено обозначение на авторското право, което ви определя по категоричен начин като автор и притежател на авторските права върху модификацията. Моля направете това веднага, щом бъде извършена модификация, дори ако нямате намерение да разпространявате софтуера (тъй като в бъдеще вашата организация може да вземе противоположно решение). Ако планирате да разпространявате софтуера след извършена модификация или подобрение, не забравяйте, че EUPL (член 6) изисква от всеки сътрудник официална гаранция: че авторското право на добавения код се притежава от вас или че авторските права върху него са преотстъпени на вас с разрешение за неговото разпространение.

Относно повторно разпространение на софтуера

Какво означава „разпространение“

Съгласно определенията на EUPL, *разпространяване* и/или *предоставяне* (на обществеността) представлява всяко действие на продажба, предоставяне, заемане, отдаване под наем, разпространение, съобщаване, предаване или друг начин за осигуряване на достъпността, в или извън мрежата, на копия на произведението или осигуряването на достъп до негови съществени функции. Определението е много широко и не обхваща само предоставянето на „копия“ на софтуера. Всеки който, като доставчик на интернет услуги например, (софтуер като услуга), позволява на потребителите в мрежата да работят със софтуера, „предоставя софтуер на обществеността“.

Означава ли това, че всички доставчици на интернет услуги (ДИУ), които единствено „*използват във вида, в който са предоставени*“ (без да създават производни произведения) стандартните компоненти на F/OSS (лицензирани при условията на EUPL), трябва да спазват задълженията на дистрибуторите (особено по отношение на изискването за хранилище, където изходният код на софтуера да бъде достъпен? Не, това би създавало единствено затруднения и не е целта на лиценза. Неговата цел е да защитава правата на всички потребители (и по-специално правата на първоначалния автор и на последващите сътрудници), ако ДИУ предоставят своите услуги на базата на производни произведения, които не се разпространяват и лицензират от друго хранилище. Единствено в тези случаи ДИУ трябва да спазват задълженията на дистрибутора.

А ако вие „разпространявате“

За да разпространявате софтуер на трети страни, трябва да имате предвид две задължения, засягащи използването на лиценза и осигуряването на хранилище, където ще бъде достъпен изходният код на софтуера.

А) Задължение, свързано с лиценза

Ако разпространявате копия на програма, върху която са ви предоставени авторските права при условията на EUPL, вие трябва винаги да предоставяте тези копия при условията на EUPL.

Ако сте създали производно произведение (което означава, че сте модифицирали софтуера, добавили сте функции, превели сте интерфейса на друг език и т.н.), както и ако разпространявате това ново произведение, вие трябва да прилагате същия лиценз EUPL (без да изменяте лицензионните условия) към цялото производно произведение.

Моля имайте предвид, че когато разработвате софтуерни продукти на базата на различни компоненти с отворен код, рядко се изисква да обедините или свържете техните кодове в един обединен код. Като цяло, при различните компоненти на продукта параметрите ще се обменят и обработват, без да се обединяват. В такъв случай всеки компонент на продукта може да остане лицензиран при условията на своя оригинален лиценз.

Представете си втори случай, при който вие сте обединили други две части от софтуерен код:

- авторските права върху първата част са ви преотстъпени при условията на EUPL;
- авторските права върху втората част са ви преотстъпени при условията на

Фигура 3: Обединяване с разрешителен изходен код

б) Задължение, относно се до публикуването на изходния код

При разпространение на производно произведение, трябва да предоставите модифицирания изходен код в хранилище със свободен достъп (в повечето случаи това е

„разрешителен“ лиценз.

Определен лиценз за софтуер се нарича „разрешителен“, когато повторното разпространение на оригиналния код или на резултата от обединяването с кода могат да бъдат лицензирани при условията на всеки лиценз (същия или друг, включително и при „патентен“ лиценз (при който търговецът си запазва всички авторски права). Добре известни примери за разрешителни лицензи са MIT лиценза и групата на BSD лицензите.

Ако решите повторно да разпространявате производно произведение, трябва да направите това при условията на EUPL. Това задължение произтича от член 5 на EUPL (клаузата „свободно от авторски права“).

уебсайт или FTP адрес). Необходимо е да предоставите най-малко линк или адрес, позволяващи на всеки лицензополучател да отвори това хранилище и да получи достъп до изходния код или да го изтегли, през целия период, през който вие разпространявате произведението.

3.5 Гаранции, отговорност, приложимо законодателство

Като потребител на софтуер, лицензиран при условията на EURL, вие не получавате гаранции по отношение на качеството на софтуера, а дистрибуторът на софтуера отказва да носи каквато и да е отговорност във връзка с щети, предизвикани от софтуера — в степента, разрешена от приложимото законодателство.

Това означава, че съгласно условията на лиценза, освен в изключителни случаи (предумишлено недобросъвестно поведение или щети, причинени на физически лица), лицензодателят не е отговорен в никакъв случай за каквито и да е преки или непреки, материални или морални щети от всякакъв вид. Това изключва искове вследствие на загуба на данни, загуба на клиенти, спиране на работа, спиране на работата на компютъра, загуба на възможности за бизнес и др.

Пример:

Свалил съм продукта „X-F/OSS“ (фиктивно име), лицензиран при условията на EURL, и съм съхранил в него своите ценни файлове: всички мои клиенти и кореспонденцията с тях в продължение на повече от три години. Внезапно моят X-F/OSS сървър спира да работи и всички данни са изгубени — нямам резервно копие или имам „резервни копия само във формат X-F/OSS“, които не могат да бъдат разчетени и възпроизвеждат грешката. В такъв случай не мога да изисквам обезщетение на основание отговорност на автора на „X-F/OSS“.

Отказът от отговорност никога не е абсолютен: лицензодателят може да бъде обаче отговорен, в рамките на закона, от гледна точка на продуктовата отговорност, доколкото такива законови разпоредби се прилагат във връзка с производението. Приложимото законодателство е националното законодателство на съответната държава-членка (това е законодателството на държавата от Европейския съюз, в която лицензодателят живее или има седалище). Някои национални законодателства в действителност са по-строги по отношение на продуктовата отговорност.

Ето защо лицензът EURL (както всеки друг лиценз, F/OSS или патентен лиценз) не ограничава никое съдилище при установяването на „продуктова отговорност“ въз основа на общите принципи за защита на потребителите.

Самият лиценз EURL предвижда случаи, при които авторът носи отговорност: случаите на предумишлено недобросъвестно поведение (например авторът е включил зловреден компютърен вирус в софтуера) или ако софтуерът причинява преки щети на лица или стоки (например софтуерът представлява специфична навигационна система за въздухоплавателно средство и причинява катастрофа, софтуерът измерва температурата за стерилизация на медицински инструменти и неправилното изчисление предизвиква замърсяване, софтуерът регулира атмосферата в заведение и причинява лека форма на натравяне). Това са обаче крайни случаи, при които съответните сертификационни органи проверяват софтуера и го сертифицират за предложената употреба. При други обстоятелства EURL следва да защитава автора срещу искове в резултат на преки щети: загуба на данни, на време, репутация, възможности за бизнес и др.

Освен това, софтуер, разпространяван при условията на EURL, не съдържа специална гаранция, че авторското право върху софтуера принадлежи на лицензодателя, т.е. лицензодателят има право да ви предоставя софтуера при условията на EURL. Тази гаранция е важна както за лицензодателя, така и за лицензополучателя. При лицензодателите (когато те са първоначалните автори) това им напомня, че трябва да си осигурят авторски права преди лицензирането на софтуера. При последващите сътрудници, които повторно разпределят софтуера, това им напомня, че трябва да си осигурят авторски права върху всички модификации, които са направили. При лицензополучателя (крайния потребител), това представлява една по-добра гаранция срещу риск от искове вследствие на нарушаване на авторски права и дори в случай на патентни претенции: те могат да проверят коя е въпросната част от

4. Предоставяне на вашия собствен софтуер при условията на EUPL

Целта на EUPL е да улесни разпространението на софтуер, който е ваша собственост, като се спазват принципите на F/OSS.

4.1 Предварителни условия

Най-важното предварително условие за предоставяне на софтуер при условията на EUPL, както при предоставяне на всякакъв софтуер, е да се гарантира, че вие притежавате правата върху софтуера.

Трябва да сте запознати с условията, при които ще предоставяте софтуера, ето защо трябва да се запознаете с EUPL.

EUPL представлява лиценз за F/OSS. Въпреки че самият EUPL съдържа всички лицензионни условия, използвани от вас, полезно е да сте запознати също с концепциите на F/OSS, за да използвате по най-добрия начин преимуществата на предоставянето на софтуер при условията на EUPL. Полезно е, по-специално, да разбирате принципите на F/OSS за създаване на общности.

4.2 Проверете правото на собственост и ПИС върху вашия софтуер

Ако софтуерът, който желаете да предоставяте, е разработен изцяло от вас (или от ваша организация, т.е. юридическото лице, което ще предоставя софтуера), тогава вие притежавате авторското право върху софтуера. При други обстоятелства ще трябва да проверите кой е разработил софтуера и при какви условия имате право да го използвате и разпространявате.

Ако софтуерът е разработен за вас от изпълнител, вие вероятно имате право да го използвате и разпространявате или дори имате правото на собственост върху софтуера — това зависи от условията на договора, при които софтуерът е разработен за вас. Трябва да намерите договора и да проверите условията, свързани с правата на интелектуалната собственост (ПИС). Например, ако сте сключили договор с фирма X („изпълнителят“), проверете дали вашият договор съдържа разпоредба, подобна на тази:

„Право на собственост върху резултатите — интелектуална и индустриална собственост“

Всички резултати или права върху тях, включително авторско право и друго право на интелектуална или индустриална

собственост, получени при изпълнението на договора, ще бъдат собственост единствено на < ВЪЗЛАГАЩИЯ ОРГАН >, който може да ги използва, публикува, предава или прехвърля, както счита за подходящо, без географски или други ограничения.“

Препоръчително е в новия договор вниманието на изпълнителя да бъде насочено към вашето намерение да разпространявате произведението при условията на EUPL. В действителност разработчиците днес използват все по-голям брой компоненти, лицензирани като отворен код или дори като „обществено достояние“ и трябва да проверяват дали лицензът на тези компоненти е достатъчно гъвкав, за да ви позволи да разпространявате своя софтуер при условията на EUPL. Ето защо се препоръчва да допълните горното условие със следното:

„Когато съществуват права на индустриалната или интелектуалната собственост преди сключването на договора (каквото може да бъде случаят, ако договорът обединява компоненти на софтуер с отворен код в полученото произведение), изпълнителят проверява и гарантира, че цялото получено произведение може да бъде

4.5 Решението за публикуване на софтуер при условията на лиценз за F/OSS

Ако четете тези насоки, вие вероятно вече знаете, че споделянето на софтуер е един от най-ефективните начини за разширяване на неговата употреба, подобряване на качеството му (като се позволява на други разработчици да проверяват, подобряват или разширяват неговите функции) и спестяване на разходи, избягвайки по този начин „повтаряне на очевидни неща“. Такова споделяне бе единодушно препоръчано на публичните администрации от европейските министри, отговорни за политиката в областта на електронното правителство. Това може да се постигне най-добре чрез лиценз за

F/OSS. Въпреки че съществуват много други насоки за употребата на отворен код в публичния сектор, чрез настоящите насоки и EURL вие не трябва да се притеснявате за разбирането на всички въпроси, свързани най-общо с отворения код.

EURL е специално разработен с цел да улеснява многократната употреба на софтуера на публичния сектор, да защитава инвестициите, направени със средства на данъкоплатците, и да разяснява въпросите, които ви засягат като потребител на софтуер.

4.6 Решението за избор на EURL като лиценз

Изборът на лиценз за разпространение следва да бъде направен на много ранен етап, тъй като той определя правата на сътрудниците, дали своя принос, както и поради факта, че впоследствие първоначалният избор трудно може да се промени.

Доколкото лицензодателят желае да избегне всякакво изключително „придобиване“ на неговия софтуер от трета страна (това като цяло е позицията на публичните администрации), изборът на EURL се препоръчва по няколко причини:

- За първи път публичен орган от мащаба на Европейската комисия официално разработва и одобрява лиценз за F/OSS за предоставяне на своя софтуер.
- EURL има правна сила на всички

официални езици на Европейския съюз, като се спазва принципът за езиково разнообразие, признат от Хартата за основните права на Европейския съюз.

- EURL взема предвид специфичността и разнообразието на правото на държавите-членки и на общностното право (терминология на авторското право, информация, гаранция, отговорност, приложимо законодателство и юрисдикция).
- EURL гарантира съвместимост надолу по веригата с другите най-приложими лицензи (включително с най-популярния сред тях, GPLv2).

4.7 Трябва да се позовавате на лиценза в изходния код

Избраният лиценз трябва да бъде деклариран при предоставянето на софтуера (например на уебсайта на софтуера). Не е необходимо там да се включва действителният текст на лиценза, а е достатъчно да се посочи име и линк към оригиналния лицензионен текст. По този начин обществеността е

информирана за лиценза, при чиито условия ще бъде предоставен софтуерът, което обаче не е достатъчно за правни цели. Ето защо самият софтуерен код трябва да указва или да съдържа лиценза. Това обикновено се постига чрез поставяне на пълния текст на лиценза във файл, озаглавен „КОПИРАНЕ“ (или

4.8 Най-добри практики при „сключване“ на договор при условията на EUPL

Между притежател на проект, лицензиран съгласно EUPL (ръководител или предприемач), и всички други заинтересовани лица (които следва да прилагат условията на EUPL) трябва да се установи следната процедура:

- Директно информирайте, че софтуерът (или конкретни компоненти) са лицензирани при условията на EUPL. Желателно е това да се направи на уебсайта на проекта, на „най-видната“ страница, на която се посочва или описва проектът. Например можете да поставите забелезващо се обозначение „Лицензиран при условията на EUPL“.
- Свържете думата EUPL по-горе с URL, където лицензионният текст може да бъде прочетен и свален на различни езици: <http://ec.europa.eu/idabc/eupl>
- Добавете копие на EUPL и специална клетка за отбелязване в приложението, което управлява процеса на предоставяне или сваляне на софтуера. Така ще позволите на посетителите да изтеглят разпространявания софтуер от хранилището. Приложението трябва да съдържа следното „*Моля прочетете*

4.9 Не е необходимо да се регистрира съгласието за одобрение на лицензополучателя

Лицензът се прилага, дори ако не поддържате регистър на потребителите, съгласни с условията на лиценза. Това зависи от начина, по който законът за авторското право третира вашия софтуер.

Лицензът получава правно действие веднага щом софтуерът (със софтуерен код, указващ, че е лицензиран при условията на EUPL) започне да се използва, като тази употреба се демонстрира просто чрез факта, че се упражняват някои от правата, предоставени от лиценза, например поставяне на софтуера в различни отдели на вашата организация, на потребителски сайтове (ако сте търговска

внимателно лицензионните условия на EUPL по-долу“, след това поставете отметка в клетката „Съгласен съм“, разположена под най-долната част на прозореца, показващ пълния текст на лиценза. Процесът на сваляне трябва да продължи, само ако в клетката е поставена отметка.

За тази цел се предоставя версия на EUPL във формат .TXT на адрес www.osor.eu

- При софтуер, разпространяван чрез физически носители (например USB флаш памет, CD-ROM или DVD-ROM), също е желателно да се включат копия на самия лиценз EUPL: трябва да копирате версията във формат TXT във файл, озаглавен „Лиценз“.

Освен това можете (по ваш избор) да посочите съответните интернет страници на IDABC, където могат да бъдат намерени повече обяснения и проучвания, свързани с EUPL:

(<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>).

организация) или на компютри на клиенти (ако сте организация от публичния сектор) или на сайтове, предоставящи за ползване в интернет, създаване или разпространяване на копия или на производно произведение..

Независимо от това може да ви бъде полезно да си запишете информация за контакт с онези, които изтеглят вашия софтуер. За да „познават своите потребители“, много хранилища изискват от своите посетители да се регистрират с „потребителско име“ (ID), а също и друга информация (адрес, телефонен номер и др.), както и уникален електронен адрес, където ще им бъде изпратена парола. Това, заедно с регистрацията на IP адреса,

5. Разработване или интегриране на софтуер с лиценза EURL

5.1 Принципи за разработване на F/OSS

Можете да предоставяте всеки софтуер, който притежавате, (разработен от вас, от ваши служители или от ваши изпълнители, в зависимост от случая), при условията на EURL.

Ако обаче проектирате софтуер с намерение от самото начало да го предоставяте при условията на EURL, най-голяма полза ще имате, ако прилагате принципите за разработване на F/OSS. Тези принципи включват:

- Възприемане на модулен дизайн, при който компонентите „общуват“ помежду си, без да се смесват всички софтуерни кодове.
- Работа в среда на сътрудничество, (осигуряване на система за контрол върху версиите и на други инструменти за работа от разстояние и управление на общността от разработчици).
- Документиране на приложението и на всички други модули по стандартизиран начин.

5.2 Как EURL ви позволява да интегрирате и комбинирате софтуер

Както другите лицензи за F/OSS, така и EURL има за цел да гарантира, че софтуерът може да бъде разширяван, модифициран и използван многократно в комбинация с друг софтуер.

Доста често определен софтуерен продукт се разширява чрез интегриране на съществуващ софтуерен код в изходния код на вашето произведение, или чрез тясно комбиниране на вашето произведение с компоненти на съществуващ софтуер, предоставени ви при условията на техните собствени лицензи. В такива случаи интеграцията/комбинацията генерира това, което е се нарича „производно произведение“. Възможното разпространение на производното произведение изисква

- Силно ръководство и управление на проекта в съчетание с отношение, което позволява външни участници и приветства чужди идеи, запазвайки същевременно контрола върху проекта и определянето на посоката му.
- Ефективно взаимодействие с общността (добри умения за общуване).

Ръководството за публичните администрации относно партньорство с общности с отворен код на програма IDABC предоставя повече подробности относно начините за работа с общностите с отворен код и приложението на принципите за разработване на F/OSS:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

всички компоненти да имат съвместими лицензи.

Благодарение на уникална клауза за съвместимост EURL цели да улесни създаването и разпространението на производни произведения. EURL осъществява това по следните начини:

- Той гарантира, че всички получатели на софтуера имат достъп до изходния код. Това им позволява да разберат как работи софтуерът.
- Той гарантира, че всички получатели на софтуера имат право да извършват промени. Това им позволява да модифицират, разширяват или използват

със софтуер, разпространяван чрез „съвместим лиценз“, EUPL позволява полученият софтуер да се разпространява при условията на съвместимия лиценз, а не при условията на самия EUPL.

Понастоящем съвместимите лицензи, определени от EUPL, са:

- GNU General Public licence (GNU GPL v.2)
- Open Software licence (OSL) v. 2.1, v. 3.0

5.6 Комбиниране на произведения, лицензирани при условията на различни лицензи

В един и същ продукт можете да използвате разнообразни софтуерни компоненти, разпространявани при условията на различни лицензи F/OSS (включително и на EUPL) и да ги използвате или разпространявате заедно (т.е. в същия пакет, върху същия CD-Rom). Този вид интеграция, при която различните компоненти работят заедно, за да изпълняват определени функции, не обединява различните изходни кодове. Ето защо всеки софтуер се използва и разпространява при условията на своя лиценз. В такъв случай не съществуват въпроси, засягащи съвместимостта. В обратния случай, ако комбинирането на софтуер обхваща модифициране или обединяване на изходния код, вие създавате „производно произведение“, при което, ако бъде

- Common Public licence v. 1.0
- Eclipse Public licence v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

Този списък няма да бъде съкратен (веднага щом обединено или комбинирано произведение бъде законно лицензирано при условията на съвместим лиценз, той не може да бъде отменен), но може да разширен (например с нови версии на горните, ако има такива).

планирано разпространение, трябва да бъде анализирана съвместимостта на лицензите

Освен това, вие можете да разработвате софтуер, използвайки патентното законодателство (например Microsoft.Net или Biztalk) и да го предоставяте при условията на EUPL, поради същите причини, поради които съществуват хиляди софтуерни продукти с отворен код, работещи при условията на патентното законодателство (например Microsoft Windows). В такъв случай можете да предоставяте определен код при условията на EUPL, докато всички необходими патентни библиотеки или среди за разработка трябва да бъдат използвани, закупени от доставчика и разпространявани при техните отделни лицензионни условия.

включен/обединен)
Лицензирано при условията на GPLv2

Положението при **Компонент 5** е същото като при компонент 3 - той не е модифициран и ще остане:

© The Apache foundation

Лицензирано при условията на v. 2

Приложението ще бъде придружено от read-me файл, в който се обяснява (или има линкове към) подходящата документация и се описват приложимите лицензи.

5.7 Въздействие на клаузата за съвместимост на EUPL върху лицензионните условия на друго произведение

Може ли EUPL да се използва като „мост“, чрез който да се трансформират лицензионните условия на друго произведение, лицензирано например при условията на GPLv2 към OSL, Eclipse, CeCILL или Common Public Licence?

Никога, освен ако това не е вече разрешено от

лицензионните условия на другото произведение. В случай на обединяване на софтуер, лицензиран при условията на EUPL с друг софтуер, лицензиран при условията на съместим лиценз, свободен от авторски права, другият лиценз ще се използва без модификация.

7. Заключение

Всеки ден по света 1,5 милиона души (разработчици) си сътрудничат в над 200 000 проекта със свободен/отворен код, произвеждайки софтуер, който се използва от над 1 милиард потребители.

Ръководители от добре известни търговски фирми като IBM, Microsoft, SUN, Bull, Oracle лицензират някои софтуерни продукти със свободен/отворен код и изграждат въз основа на това своята търговска дейност и маркетингова стратегия. Дори търговците, продаващи единствено софтуер, се възползват от възможността да разширяват своята потребителска и клиентска база, като разпространяват конкретни материали със свободен/отворен код.

Засега публичните администрации, които произвеждат значителни количества софтуер в областта на електронното правителство, изостават при разпространението му, т.е. при предоставянето на възможност на други администрации, дори от други държави, да го използват, да го подобряват и адаптират към своите нужди, вместо да го създават наново.

Лицензът EUPL трябва да се разглежда като инструмент, който улеснява оптимизацията и споделянето на ресурсите. Той трябва да повиши информираността относно възможностите за разпространение чрез свободен/отворен код и да насърчи съответните заинтересовани лица да последват примера на Европейската комисия, която предостави своя собствен софтуер при условията на EUPL.

<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>